

הליכוד

בית הדין העליון

עתירה 1761-23

עתירה 1762-23

עתירה 1784-23

בעניין:

העותר: ד"ר גרשון הורוביץ, עתירה מס' 1761-23

נגד

המשיב: איציק זרקא

העותר: עו"ד ליאור אלקיים, עתירה מס' 1762-23

נגד

המשיבים: 1. רמי בן יהודה; 2. איציק זרקא; 3. משה מירון

העותר: איציק זרקא, עתירה מס' 1784-13

נגד

המשיבה: תנועת הליכוד

פסק דין

בפנינו עתירות של עוה"ד ליאור אלקיים המבקש להרחיק מהליכוד את רמי בן יהודה יצחק זרקא ומשה מירון בגין התבטאויות "אלימות ומסיתות נגד חלקים גדולים מהחברה הישראלית (1762-23) ועתירתו של ד"ר גרשון הורוביץ להרחקתו לצמיתות של איציק זרקא בגין אמירתו המחללת את זכר נספי השואה (1761-23) ועתירתו של יצחק זרקא לביטול הרחקתו על ידי מנכ"ל הליכוד מיום 16/7/23 (1784-23).

לצורך הדיון הפרדנו בין עניינו של יצחק זרקא בו עוסקות כל שלוש העתירות לבין ענינם של בן יהודה ומירון הנוגע לעתירתו של אלקיים בלבד.

שהרי גם לגופן של ההתבטאויות קיים פער בולט בין הביקורת על התבטאויות מירון ובן יהודה לבין האירוע שבגיניו באה הדרישה להפסקת חברותו של זרקא בליכוד.

משה מירון ורמי בן יהודה הם פעילים מסורים אוהבי עמם וארצם המקדישים ימים ולילות כדי לקדם מאבקים פוליטיים ואידיאולוגיים של תנועת הליכוד. הם מתנדבים לבלות כמעט מדי יום ביומו בקרבות רחוב מילוליים מול יריבים נוטפי שנאה, הממומנים על ידי גורמים עלומים המסיתים אותם לפעול באלימות מילולית ולא רק מילולית נגד שרים, חברי כנסת ובני משפחותיהם. תנועת הליכוד חבה להם ולקומץ מתנדבים נוספים חוב של כבוד על פועלם.

קשה לצפות ממי שעומד בקו האש לילה ויום מול הזומבים המוסתים המגדפים ומחרפים בלשון ביבים את ראש הממשלה הנבחר הנערץ עליהם, להקפיד בכל המצבים על לשון המעטה עתירת איפוק צונן כמו היו בדיבייט בבית הלורדים בלונדון.

עם זאת יש ממש בטענת העותר אלקיים באומרו כי אין מדובר בפעילים מן השורה. בן יהודה ומירון, גם אם אינם עובדי הליכוד, רכשו להם בזכות מסירותם ופעילותם הענפה והמתמדת מעמד ציבורי מחייב. פועלם הקנה להם מוכרות ציבורית והפך אותם לחלק מחלון הראווה של המפלגה. יתרה מזאת: בלא מעט אירועים ציבוריים מתוקשרים זכו השניים לדברי הוקרה והערכה של ראשי הליכוד ונבחרי הבכירים, על מסירותם ודבקותם חסרת הגבולות, לעיתים, להגנה על צדקתו של הליכוד והוקעת שטנתם של יריביו. אלא שלהוקרה המורעפת עליהם בפומבי יש צד שני. היא משנה את מעמדם. מחברים מן השורה הם הפכו לדמויות מוכרות ציבורית המזוהות עם הליכוד. מעמדם זה נושא עמו לצד הכבוד גם חובות.

בניגוד לחברי ליכוד פסיביים יותר, הם הפכו לדמויות מוכרות שהתנהלותם משקפת את כלל חברי הליכוד ופעיליו בעיני הציבור. לכן, הם חייבים זהירות יתרה במעשיהם ובמילותיהם כדי שלא ינוצלו חלילה על ידי יריבי הליכוד כדי להזיק לליכוד ולפגוע בדימויו בעיני כלל הציבור.

אלא שבדיקה פרטנית של הטענות שהעלה העותר אלקיים נגד השניים מראה שכולן מעוגנות היטב בעיקרון חופש הביטוי ורחוקות מאוד מיצירת עילת הרחקה גם על פי גישתו המרחיבה של היועץ המשפטי של הליכוד עוה"ד אבי הלוי בעניין עילות ההרחקה על פי חוקת הליכוד. לכן אנו גם פטורים מהכרעה בוויכוח בין גישתו זו של היועץ המשפטי לבין הפרשנות המצמצמת בנוגע לעילות ההרחקה שהציג בפנינו בין היתר, מבקר הליכוד עוה"ד שי גלילי.

האמת חייבת להיאמר, כי למעט אמירה זו או אחרת של בן יהודה לה נתן הסבר מתקבל על הדעת במהלך הדיון בפנינו, לא מצאנו התבטאויות שלו, ודאי לא של מירון, המתקרבת להקמת עילה להרחקה מן הליכוד שזו הסנקציה שביקש אלקיים. קל וחומר נוכח הסטנדרטים של חופש הביטוי הבלתי מרוסן שמרשים לעצמם אנשי הציבור ה"נאור" בשיח המתלהם האלים והגס שסיגלו לעצמם בהפגנות המחאה.

לכן, אנו דוחים את העתירה נגד בן יהודה ומירון בשל היעדר אשמה. עם זאת אנו פונים אליהם לקחת בחשבון את מעמדם הציבורי גם ברגעים בהם הדם רותח בצדק נוכח הפקרות הלשון של מתקפת ההסתה ומכונת השקרים המקוממים של יריבינו. גם כדי להבליט את ההבדל היסודי והעמוק בין ההדר הליכודי המנוגד בתכלית להפקרות שלוחת הרסן של יריבינו הקמים עליהם ועלינו.

המקרה של יצחק זרקא הוא מקרה שונה. אם כי בכל הנוגע לפן החיובי של מסירות ודבקות במטרה, הדברים שנאמרו כאן לגבי בן יהודה ומירון חלים גם עליו. כמוהם גילה זרקא מסירות מעוררת התפעלות, אבל מצד שני, כמוהם, גם במקרה של זרקא הדבקות במטרה הפכה אותו למטרה כחלק מחלון הראווה של הליכוד. אלא שבניגוד להם זרקא חצה גם חצה קווים אדומים שאי אפשר להשלים עם חצייתם. יש אמירות שאין להן צידוק וגם לא כפרה. אמירתו הבלתי נתפסת של זרקא שהפכה נחלת כלל הציבור בישראל תלווה אותנו ובעיקר אותו עוד שנים רבות, כמו הייתה מספר כחול שנצרב על הזרוע ואינו ניתן להסרה.

לכן, צדק יו"ר התנועה בפנייתו למנכ"ל להפסיק את חברותו של זרקא בליכוד וצדק מנכ"ל הליכוד בהחלטתו להרחיק את זרקא מהליכוד ללא גינוני פרוצדורה, שהרי מדובר באמירה שאין חריגה ממנה שאין לה צידוק ואין לה הסבר תהיינה הנסיבות שהולידו אותה אשר תהיינה.

גם אמירות בלתי נסלחות על אותו משקל ובאותו עניין של הבולטים שביריבינו, תהא דרגתם הצבאית או האקדמית אשר תהיה, דוגמת האלוף יאיר גולן והפרופסור שקמה ברסלר, אינן בשום פנים ואופן נסיבות מקלות ולו כהוא זה.

הנסיבה היחידה הראויה במידה כלשהי לעלות על כף המאזניים היא פעילותם הבלתי נלאית של יצחק זרקא ורעייתו חני בשירות התנועה ברגעים קשים של שפל ציבורי וכדורך כפי שרק יחידי סגולה מעטים זכאים להתברך בממדיה ובהיקפה.

לכך יש להוסיף את החרטה העמוקה שהביע זרקא נוכח מה שהגדיר כ"מילים האימות שיצאו לי מהפה" וההכרה המלאה בחומרתם. התרשמנו שזו חרטה אמת כנה הבאה מעומק הלב.

אשר על כן, אנו מרחיקים אותו בפועל מהליכוד החל מיום 16.7.23, מועד הרחקתו על ידי מנכ"ל הליכוד ועד למתן פסק דין זה, עת יוחזר לרשימת חברי הליכוד.

לא בלי התלבטות קשה, החלטנו שלא יהיה זה נכון לשלול ממנו את הוותק אותו צבר, לא רק בחברות פסיבית כמו רבים אחרים, אלא בפעילות אקטיבית רבת שנים בה תרם מעל ומעבר להישגיה של התנועה ולהאדרת כוחה והשפעתה. ולכן יוחזר לליכוד עם הוותק שהיה לו ערב הרחקתו.

כמו כן אנו קובעים כי מר זרקא יורחק לשנה נוספת. אלא שהרחקה זו תהיה הרחקה על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, אשר תופעל בגין כל התבטאות הנוגעת במישרין או בעקיפין לשואה או לרצח ששת מיליוני בני אדם רק בשל השתייכותם לעם היהודי.

אנו ערים לכך שתהיה ביקורת חריפה על קולת הסנקציה שאנו מטילים על מר זרקא. אך בית הדין של הליכוד אינו שוקל רק שיקולי נראות. אלא בעיקר מטרתו היא עשיית צדק לא רק לכלל אלא גם לפרט. שהרי תנועת זאב ז'בוטינסקי חונכה על ידי לראות בכל יחיד בן מלך. ובית הדין שלה נוטה לשייך עצמו לבית הלל, קל וחומר בימים אלה של לוח השנה העברי.

כמו כן רשמנו לפנינו את הודעתו של מר זרקא בבית הדין כי מאז האירוע הוא קיבל על עצמו לסייע לקשישים ניצולי שואה, ואנו מברכים על כך.

אמר מי שאמר כי אנו נענשים על ידי חטאינו ולא בגללם. אנו מאמינים שבמקרה של זרקא החטא עצמו הוא העונש הכי גדול לדידו. הלך שלו בא להזכיר לו ולכולנו את דברי החכם באדם: "חיים ומוות ביד הלשון".

(-)	(-)	(-)
עו"ד דוד אלבז	עו"ד ד"ר אריאל בוכניק	עו"ד מיכאל קליינר
חבר בית הדין	חבר נשיאות בית הדין	נשיא בית הדין

ניתן היום, ז' בתשרי ה'תשפ"ד, 22.9.2023